

Cílem této studie je analýza mocenských vztahů se zaměřením na parlamentní proceduru a přijímání kolektivních rozhodnutí v polské šlechtické republice během vlády vasovské dynastie. Pro posouzení charakteru mocenské struktury byl kladen důraz na čtyři klíčové otázky politické sféry, a sice na problematiku vztahu mezi jednotlivými institucionálními centry; na možnosti a rozsah politické participace; na roli lokálních shromáždění při vytváření veřejného názoru a na způsob definitivního přijímání závazných rozhodnutí.

První z těchto otázek zahrnuje především analýzu mocenského trojúhelníku ve složení panovník – senát – izba poselska („poslanecká sněmovna“), jejichž vzájemné vyvažování lze považovat za stěžejní prvek soudobého politického systému, vedoucí k oprávněné charakteristice státní formy jako tzv. modelu monarchia mixta. Související problematika rozsahu politické participace je zaměřena zejména na vymezení principu, na jehož základě byla organizována příslušnost k politicky plnoprávnému společenství, a následně na posouzení disproporcí mezi právně formální rovností šlechty a vlivem socioekonomického postavení jejich příslušníků při tvorbě politických rozhodnutí.

Třetí okruh zájmu studie představuje regionální rovina politického rozhodování, respektive míra svázanosti poslaneckých mandátů centrálního parlamentu s instrukcemi lokálních shromáždění (sejmíků), vedoucí k napětí mezi zájmy daných regionů a zájmem státu jako celku. Na toto dilema mezi respektem k názorům dílčích poslanců a úsilím o akceschopnost parlamentního shromáždění je zaměřena i závěrečná část studie, zabírající se konsensuálními principy rozhodování v polském politickém procesu, a snažící se prokázat, že úspěšná realizace zásady jednomyslnosti (liberum veto) byla závislá na úrovni politické kultury a odpor k majoritnímu hlasování tak nepředstavoval ze své podstaty dysfunkční prvek.